

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Jana Hotaříková

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD

Ústav ošetrovatelství

Jana Hotaříková

**Informovanost zdravotnických pracovníků o e-learningovém
vzdělávání na chirurgických odděleních v KNTB Zlín
a Fakultní nemocnici Olomouc**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Danuška Tomanová, CSc.

Olomouc 2011

ANOTACE

Název práce v ČJ:

Informovanost zdravotnických pracovníků o e-learningovém vzdělávání na chirurgických odděleních v KNTB Zlín a Fakultní nemocnici Olomouc

Název práce v AJ:

Awareness of health workers e-learning training on surgical wards in Zlin KNTB and University Hospital Olomouc

Datum zadání: 2011 - 01 - 10

Datum odevzdání: 2011 - 04 - 30

Vysoká škola, fakulta, ústav: Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta zdravotnických věd

Ústav ošetrovatelství

Autor práce: Jana Hotaříková

Vedoucí práce: PhDr. Danuška Tomanová, CSc.

Oponent práce: PhDr. Danuška Tomanová, CSc.

Abstrakt v ČJ: Bakalářská práce zjišťuje informovanost nelékařských zdravotnických pracovníků na chirurgických odděleních v KNTB ve Zlíně a ve Fakultní nemocnici Olomouc o formě e-learningového vzdělávání. Těžiště práce tvoří kvantitativní dotazníkové průzkumné šetření vztahující se k informovanosti zdravotnických nelékařských pracovníků a k jejich spokojenosti s formou e-learningového vzdělávání.

Abstrakt v AJ: This bachelor thesis investigates the awareness of paramedical personnel in surgical wards of KNTB in Zlín and the Faculty Hospital in Olomouc of the form of e-learning. The focus of the work lies in a quantitative survey questionnaire related to the awareness of paramedical personnel and to the nurses' satisfaction with e-learning.

Klíčová slova v ČJ: e-learning, e-learningové vzdělávání, distanční vzdělávání sester, výukové programy, vzdělání v ošetrovatelství

Klíčová slova v AJ: e-learning, e-learning education, distance nursing education, educational programs, in nursing education, e-learning courses

Rozsah: 59 s., 7 příl.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje.

Olomouc 30. dubna 2011

.....

PODĚKOVÁNÍ

PhDr. Danuše Tomanové, CSc. děkuji za cenné rady a pomoc, které mi poskytovala v průběhu vypracování této bakalářské práce.

Jana Hotařiková

.....

OBSAH

Úvod.....	8
1 Učení, vzdělávání, distanční vzdělávání	9
1.1 Co je to učení?	9
1.2 Co je vzdělávání?	9
1.3 Co je distanční vzdělávání?	11
2 E-learningové vzdělávání.....	13
2.1 Co je e-learning?	13
2.2 Základní úrovně elektronického vzdělávání	14
2.3 Realizace e-learningového kurzu.....	16
2.4 E-learningové vzdělávání ve zdravotnictví.....	17
2.5 Výhody a nevýhody e-learningu, jak je prezentují autoři Kopecký (2006), Neumajer (2007), Zlámalová (2001)	18
2.6 E-learningové vzdělávání v zahraničí	19
2.7 E-learningové vzdělávání využívané na Českých univerzitách.....	22
2.8 Mezinárodní projekty využívající e-learningového vzdělávání.....	23
2.8.1 Rozvoj lidských zdrojů Moravskoslezského kraje	23
2.8.2 E-learning v komunitní péči.....	23
2.8.3 E-learning v celoživotním vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví.....	24
3 Metodika výzkumného šetření	25
4 Výsledky dotazníkového šetření	27
4.1 Obecná charakteristika dotazovaných.....	27
4.2 Výsledky k cíli 1	30
4.3 Výsledky k cíli 2	34
4.4 Výsledky k cíli 3	34

4.5 Výsledky k cíli 4	34
Diskuse.....	36
Závěr	39
Seznam použité literatury.....	40
Seznam zkratek	43
Seznam tabulek	44
Seznam grafů.....	45
Seznam příloh	46

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na užívání e-learningového vzdělávání ve zdravotnictví. E-learningové vzdělávání není dlouholetou záležitostí. Jedná se o relativně novou formu seberozvoje a dosahování nových kvalit učících se subjektů. Forma využívá pro zpracování učebního materiálu rozmanité počítačové technologie.

Jako jedno z mála povolání jsou nelékařští zdravotničtí pracovníci povinni se celoživotně vzdělávat podle zákona č. 96/2004. Možnosti vzdělávání jsou rozmanité. Při volbě formy vzdělání je důležité přihlížet k finančním možnostem zaměstnavatele, zaměstnance a jeho volného času, který je ochoten vzdělávání věnovat. (Poskočilová, 2007, s. 86). Pro kterou formu vzdělávání se zdravotník rozhodne, záleží na nabídce, na požadavcích pracoviště a profese a na studujícím osobně.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat e-learning a uvést v současnosti známé klady a zápory této formy vzdělávání a jejich využití v nelékařských oborech. Touto problematikou se bakalářská práce zabývá hlavně v teoretické části. V praktické části se pak věnuje šetření provedenému ve zdravotnických zařízeních konkrétně na chirurgických pracovištích ve FN Olomouc a KNTB Zlín.

1 UČENÍ, VZDĚLÁVÁNÍ, DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

1.1 Co je to učení?

Psychologická literatura zkoumá učení a pedagogická literatura z ní vychází. Pro přehlednost jednotlivých pojetí učení sem uspořádala další kapitolu do tabulek. Dle autora Průcha, Walterové, Mareše (2009, s. 323, 324) je učení charakterizováno takto.

Učení - je proces získávání a předávání zkušeností, návyků, dovedností, znalostí, hodnot a podobně. V průběhu učení člověk mění svůj soubor poznatků o prostředí přírodním i lidském, mění své formy chování a způsoby činnosti, vlastnosti své osobnosti (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s. 323 – 324). Způsoby učení, fáze učení, dělení stylů učení a výsledky učení jsou pro přehlednost zpracována v příloze č. 1.

1.2 Co je vzdělávání?

Pojem vzdělání má více významů. Existuje pojetí osobnostní, obsahové, institucionální, socioekonomické a procesuální (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s. 361). Všechna tato pojetí se odrážejí i ve vzdělávání profesionálů, v koncipování rozvoje pracovníků v jednotlivých oborech.

Osobnostní pojetí – vzdělání je složka kognitivní vybavenosti osobnosti (dovednosti, hodnoty, normy, postoje, osvojené vědomosti), která se zformovala prostřednictvím vzdělávacích procesů (dovednosti, hodnoty, normy, postoje, osvojené vědomosti).

Obsahové pojetí – systém informací a činností (učivo, obsah vzdělávání, cíle vzdělávání), které jsou plánovány v kurikulu škola realizovány ve výuce.

Institucionální pojetí – vzdělání je společensky organizovaná činnost, kterou zajišťuje ministerstvo školství. Jakožto instituce je vzdělávání ve společnosti bohatě diferencována (základní, středoškolské, vysokoškolské...).

Socioekonomické – Vzdělání patří do kategorií, které charakterizují populaci (společnost). Kvalita vzdělání populace ovlivňuje ekonomii vzdělávání, efektivnost škol.

Procesuální – Vzdělávací proces, jímž se realizují stavy jedince a společnosti ve smyslu pojetí (edukace, výuka).

Každé vzdělávání je determinováno oficiálně uznanou (doporučenou) koncepcí vzdělávání. Konkrétní didaktický model je anticipován vzdělávacím rámcem školních vzdělávacích programů, osnov a dalších pedagogických dokumentů. Jsou stanoveny cíle, obsah, členění procesu učení na etapy, výběr prostředků, metody výuky. V koncepci se odráží i přijatý teoretický přístup, reflektuje pojetí práce tvůrců vzdělávací koncepce. Různost přístupů zřehlednil ve své práci Y. Bertrand (1998), který dospěl k 7 základním teoriím vzdělávání. K nim patří:

Akademická teorie – která zaměřuje pozornost především na obsah vzdělávání. Vnitřně se člení na tradicionalistické teorie (návrát ke klasickému obsahu-schopnost správně zacházet s obecnými pojmy) a generalistické teorie (všeobecné vzdělání – funkční gramotnost, znalost etických a mravních principů).

Sociální teorie - učení akcentuje ve vzdělávání přípravu člověka na problémy životního prostředí, přežití člověka na Zemi, na sociální problémy.

Sociokognitivní teorie - klade důraz na sociální podmínky, interakci, kulturní podmínky učení.

Kognitivně - psychologická teorie – podstatným činitelem v procesu vzdělávání je motivace žáka. Žák by měl dostat prostor při výuce k zamyšlení nad problémem a po rozhodovacím postupu by měl stanovit několik možných řešení.

Personalistická teorie – cílem je podpořit tvořivost a představivost studenta.

Spiritualistické teorie – žák má najít smysl svého života, naučit se sám učit. (mít radost s učením, potěšení s úspěchem).

Podmínky pro vznik nejmladší ze škály teorií tj. *technologickou*, přinesl vstup techniky a kybernetiky, programování do všech forem procesů vzdělávání. Nabízí další možnosti komunikace účastníkům vzdělávacích procesů. Správné použití vhodné technologie vede ke zlepšení vědeckých poznatků studenta (Tomanová, 2010, str. 18–21). Technologická teorie se zajímá o praktické podmínky vyučování a usiluje o řešení každodenních problémů školy (Chromý, 2001). V dnešní době je možno použít *metodue-learningu*, která umožňuje použití různých technologií ve výuce (videoprezentace, prezentace v power pointu, hlasové nahrávky, popisné obrázky, grafy, schémata atd.).

1.3 Co je distanční vzdělávání?

Distanční vzdělávání se vyvíjelo rovněž. K prvním distančním formám patřilo např. korespondenční studium, v zemích s malou hustotou osídlení bylo využíváno např. rádiového spojení. Výpočetní technika a celkový rozvoj informačních technologií vytvořil podmínky pro „multimediální formu řízeného studia, v němž jsou vyučující a konzultanti v průběhu vzdělávání trvale nebo převážně odděleni od vzdělávaných“. Na této definici se shodují: Zlámalová (2001), Telnarová (2003), Neumajer (2007), Průcha a Mícha (1999). Ve shodě se Zlámalovou (2001) charakterizují distanční vzdělání jako formu odlišnou od prezenční formy studia. Distanční vzdělání je určené pro všechny, kteří jsou schopni efektivního samostatného studia. Distanční studium není omezeno pracovním, společenským vytížením ani věkem či předchozím vzděláním. Realizuje didaktické postupy využitelné v technických prostředcích, informačních technologiích (Multimedia).

Různí autoři Zlámalová (2001), Telnerová (2003), Průcha a Míka (1999) se shodují v tom, že je třeba si u distančního vzdělání stanovit organizační a procedurální rámec studia. Patří k němu např.:

- logistika – prostředky komunikace (mail, fax, pošta, internet, audiokazety, videokazety).
- zakončení studia – osvědčení, certifikát.

Zvláště je třeba při koncipování vzdělávacího kurzu myslet na učící se subjekty, jejich možnosti a s nimi pak srovnat dnes známé výhody a nevýhody distančních podob vzdělávání.

Tabulka 1 - Výhody a nevýhody distančního vzdělávání dle uvedených autorů (Zlámalová, Telnerová, Průcha a Míka)

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none">• místní i věková dostupnost• individualizace studia• flexibilita modů studia• rozvinutý servis studujícím	<ul style="list-style-type: none">• nevhodnost pro všechny druhy studia (sociální komunikace, lékařství, praktické dovednosti)• nákladnost kurzu jako celku ne na jedince

2 E-LEARNINGOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

2.1 Co je e-learning?

Tabulka 2 - Jak popisují e-learning uvedení autoři?

Zlámalová (s. 129, 2001)

- Je aktuálním technologickým prvkem pro vzdělávání i pro využití v rámci prezenčního vzdělávání. Představuje multimediální a didaktickou podporu vzdělávacího procesu, využívající informační a komunikační technologie pro dosažení vyšší kvality a efektivity vzdělávání.

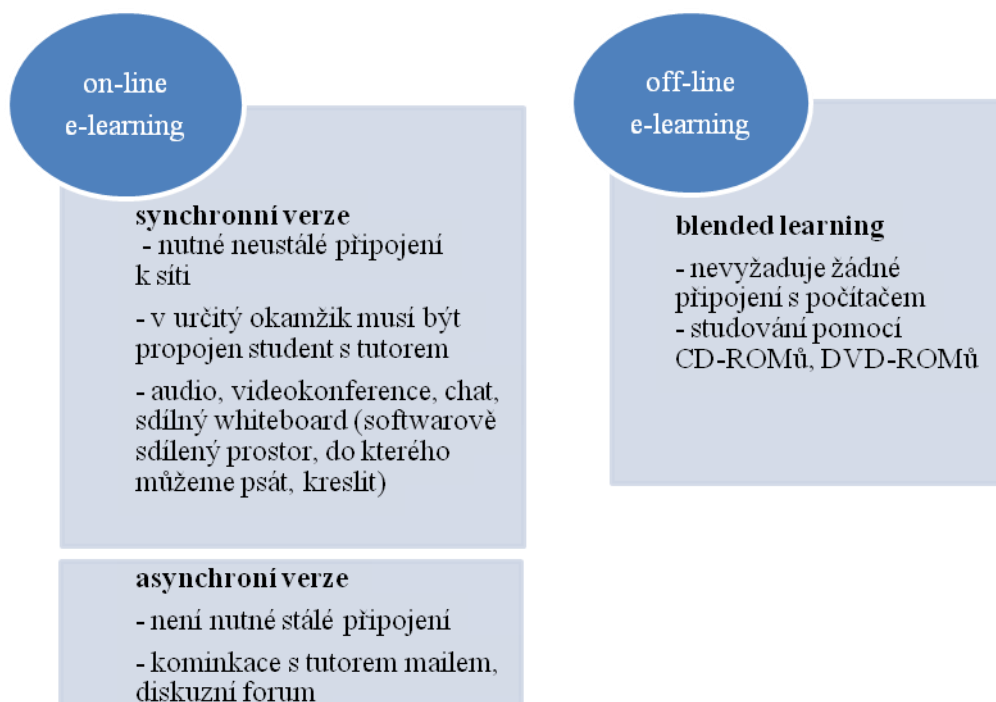
Neumajer (s. 9, 2007)

- E-learning charakterizujeme, jako vzdělávací proces, který je spojen s počítači a informačními a komunikačními technologiemi. (ICT)

Kopecký (s. 7, 2006)

- E-learning chápeme jako multimediální podporu vzdělávacího s použitím moderních informačních a komunikačních technologií, které je zpravidla realizováno prostřednictvím počítačových sítí.

Tabulka 3 - Základní verze e-learningu (Kopecký, 2006, s. 9 – 10)

2.2 Základní úrovně elektronického vzdělávání

CBT – vzdělávání za podpory počítačů

WBT – vzdělávání za podpory webových technologií

EV přes LMS - systém pro řízení výuky- soubor nástrojů, které umožňují tvorbu, správu a užívání kurzů v elektronickém prostředí. (Nocar, 2009, s. 17 - 20).

V celém světě se využívá 5 kategorií LMS systémů (České LMS systémy, Zahraniční komerční LMS systémy, Microsoft Class Server, Open Source Systémy). V ČR se z Open Source systémů nejvíce využívají MOODLE a ILIAS. Moodle se stal velice oblíbeným v ČR a Na Slovensku (Kopecký, 2006, s. 92). Příklady LMS systémů užívaných v ČR jsem zpracovala pro přehlednost jako přílohu č. 2. Software Moodle je volně šiřitelný. Moodle umožňuje snadnou publikaci studijních materiálů, zakládání diskusních fór, sběr a hodnocení elektronicky odevzdávaných úkolů, tvorbu online testů a řadu dalších činností sloužících pro podporu výuky (<http://www.cvut.cz/informace-pro-zamestnance/site/moodle>, 4. 2. 2010). Koncepce a celý vývoj systému

Moodle jsou založeny na jistém směru v teorii učení, na způsobu myšlení, který bývá někdy stručně označován jako sociálně **konstrukcionistická pedagogika** (<http://moodle2.gfxs.cz/doc/?file=philosophy.html>, dokumentace Moddlu, 4. 2. 2010). Jedná se o pedagogický proud, který klade důraz na procesy objevování, rozšiřování a přetváření poznávacích struktur (obrazů světa) v procesu učení. Poznávání se děje konstruováním tak, že fragmenty nových informací si poznávající subjekt řadí do již existujících smysluplných struktur. Tomu jsou přizpůsobeny i didaktické postupy.

Konstruktivismus - vše, co čtete, vidíte, slyšíte, cítíte a čeho se dotýkáte, je porovnáváno s vašimi dosavadními znalostmi, a pokud je to s vaším mentálním světem kompatibilní, může se to stát novým poznatkem, který si ponese s sebou (<http://moodle2.gfxs.cz/doc/?file=philosophy.html> dokumentace Moddlu, 4. 2. 2010).

Konstrukcionismus - vychází z toho, že učení je zvláště efektivní, jestliže při něm tvoříme něco pro ostatní. Může to být cokoli, od mluvené věty nebo sdělení na internetu až po složitější výtvoř, jakými jsou obraz, dům nebo softwarový produkt. Pokud si pouze přečtete učební text do zítřka jej zapomenete, ale pokud budete někomu vysvětlovat či malovat obrázky, učivo si lépe zapamatujete. (<http://moodle2.gfxs.cz/doc/?file=philosophy.html> dokumentace Moddlu, 4. 2. 2010)

Sociální konstruktivismus - rozšiřuje výše uvedené myšlenky na sociální skupinu, kde se vytvářejí věci společně a pro všechny, takže vzniká malá kultura společných výtvořů se společnými významy. Když je jedinec do takové skupiny zařazen, nepřetržitě se učí, jak být její součástí, a to na mnoha rovinách.

Toto vše si uvědomují teoretici při zkoumání procesů učení a při jejich ovlivňování specificky konstruovaným učebním či vzdělávacím programem. Neopomínají ani sociální dimenzi sebevzdělávání, problém interaktivity, možnost prezentace vlastní představy druhým, fenomén vzájemného učení se apod. Tak se v teorii e-learningového vzdělávání setkáme s členěním na:

Kolektivní a samostatné chování - tento koncept se hlouběji zabývá motivací účastníků diskuse.

Za **individuální** (separate) se považuje chování, při kterém se člověk snaží zůstat objektivní a věcný, hájí své vlastní myšlenky a hledá logické mezery v argumentech protivníka.

Vztahové (connected) chování je empatictější přístup, který připouští subjektivní postoje, snaží se naslouchat a klást otázky ve snaze porozumět názoru druhého.

Cílové (constructed) chování vzniká tehdy, když člověk vnímá obě tyto možnosti přístupu a je schopen si jednu z nich vybrat jako vhodnou pro danou situaci (<http://moodle2.gfxs.cz/doc/?file=philosophy.html>, 4. 2. 2010).

2.3 Realizace e-learningového kurzu

Ke tvorbě e-learningového kurzu je důležité sestavit e-learningový tým. Členem týmu je manažer kurzu, autorský tým, tutorský tým a administrátor. Manažer odpovídá za celkovou tvorbu kurzu a následnou evaluaci. Autorský tým tvoří vzdělávací texty. Zodpovídá za adekvátní obsah učiva pro daný kurz. Tutorský tým slouží k řízení činnosti studenta při studování vzdělávacích materiálů. Posledním článkem týmu je administrátor, který se zabývá technologickou stránkou. Vhodně zpracuje vzdělávací materiál různou technikou např. zvuková nahrávka, videonahrávka, power - pointová prezentace (<http://www.net-university.cz/data/cdrom/>, 3. 3. 2011).

Součástí každého výukového procesu by mělo být hodnocení. U multimediální výuky je nezbytné provádět hodnocení kontinuálně. Evaluace se dělí na formativní (kontinuální) hodnocení a sumativní (finální) hodnocení. Sumativní (finální) hodnocení se zaměřuje na výstupní znalosti studujících, na jejich subjektivní hodnocení orientovanosti se v učebních materiálech, dostupnost kurzu, hodnocení obsahu kurzu a technické zpracování učebních materiálů. Způsoby získávání dat pro evaluaci jsou různé. Oblíbenou metodou je dotazníkové šetření nebo diskusní fóra. Výstupní znalosti studujících jsou hodnoceny vědomostními testy nebo samostatně zpracovanými úkoly. (Pokorná, 2008, s. 16). Ale ani formativní hodnocení není vyloučeno z daného procesu učení se. Je důležitým motivačním prvkem, podporuje pozitivní naladění na překonávání obtíží. Probíhá v průběhu celého kurzu. Garantem je zpravidla tutor. Formativní hodnocení slouží jako zpětná vazba, která umožní tvůrcům kurzu úpravu obsahu, postupů nebo technického zpracování učiva.

2.4 E-learningové vzdělávání ve zdravotnictví

E-learning je použitelný jak pro krátké kurzy, tak až po velké studijní programy. Za e-learningový kurz může nelékařský zdravotník získat také kredity důležité pro zachování registrace. V zákoně 423/2004Sb. o kreditním systému pro vydávání osvědčení pro zdravotnické pracovníky můžeme nalézt ohodnocení kredity dle obsahu a rozsahu e-learningového kurzu. 29. 8. 2008 nabyla účinnosti vyhláška č. 321/2008Sb., kterou se mění vyhláška 423/2004Sb. Nejnovější novelizace vyhlášky 423/2004Sb. je vyhláška č. 4/2010. V níž je zmíněno, že kredity lze získat e-learningovým kurzem formou vzdělávací akce nebo inovačním kurzem, který je ukončen závěrečným testem.

Pokud je učební materiál do 15 stran je možno získat 2 kredity. Za absolvovaný kurz s obsahem materiálu o 30 stranách dle normy získá studující 3 kredity (Jurásková, 2010s. 11 - 12). Pro lepší přehled novelizace zákona 423/2004o možnosti získání kreditů k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přítomnosti vedení nebo odborného dohledu přikládám tabulku v příloze č. 3.

2.5 Výhody a nevýhody e-learningu, jak je prezentují autoři Kopecký (2006), Neumajer (2007), Zlámalová (2001)

Výhody

- *neomezený přístup k informacím* (kdykoli, kdekoli) - just -in -time - v práci, doma, ve škole, když studující chce a může studovat (Zlámalová, 2001, s. 131)
- *efektivnost* - dobré materiály DiV zkvalitňují, percepce i zapamatování (Neumajer, 2007, s. 26)
 - flexibilita, uspořádání do malých přehledných modulů, možnost bohatého doplnění multimediálními prvky (audio, video), které napomáhají zapamatování (Zlámalová, 2001, s. 131)
- *aktuálnost informací, možnost inovace* - okamžitá aktualizace informací (Kopecký, 2006, s. 15)
- *multimédia a její vliv na percepce a uchování informací* – přijímání informací současně několika smysly, vyrovnaná percepce s převahou zraku (Kopecký, 2006, s. 16)
- *interaktivita* – obousměrná komunikace, aktivizace, text neslouží pouze k pasivnímu čtení, vyžaduje po studentovi určitou činnost (Zlámalová, 2001, s. 131)
- *verifikace* – testy a otevřené úkoly motivují (Kopecký, 2006, s. 18)
- *náklady vs příjmy* – z krátkodobého hlediska náročné časově i finančně, z dlouhodobějšího hlediska výhodné, profitující, závisí na počtu studentů (Zlámalová, 2001, s.131)
- *individuální tempo samostudia* – umožňuje vytvořit každému uživateli profil,

odpovídající jeho životnímu i studijnímu stylu, konkrétním potřebám a zájmům. (Zlámalová, 2001, s. 131)

- *komunikační možnosti* – maily, diskusní fóra (Kopecký, 2006, s. 18)

Nevýhody

- *závislost na technologickém zabezpečení* – nutné připojení na internet, PC s patřičným internetovým prohlížečem (Kopecký, 2006, s. 20)
- *nedostatečná standardizace* – problematická, přenositelnost obsahů, standardizace dle normy STORM (Kopecký, 2006, s. 21)
- *náročná tvorba obsahů* – specifická forma i obsah (Kopecký, 2006, s. 21)
- *nevhodnost pro určité typy studentů* – styl učení, nevhodnost pro všechny oblasti vzdělávání – např. pro sociálně interaktivní dovednosti (Neumajer, 2007, s. 25).
- *nevhodnost pro oblasti učení* - nelze použít pro nácvik dovedností (Zlámalová, 2001, s. 132)

2.6 E-learningové vzdělávání v zahraničí

Lze tedy usuzovat, že e-learning je efektivní vyučovací metodou, která by mohla být mezi studenty oblíbená. Studentům i učitelům je umožněno účastnit se přednášek formou vzdáleného přístupu, který šetří čas i peníze. Což bylo prokázáno např. v těchto zahraničních studiích.

Přínosem e-learningového vzdělávání sester se zabýval ve své studii v zahraničí Institut elektronického podnikání Univerzity Wisconsin - Madison. Uveřejnil na internetu zprávu ohledně výzkumu, pro který byl použit vzorek čítající přes 27 000 studentů. Uvedené výsledky přinášejí poznatky o e-learningu a ukazují, že 82 % respondentů by dalo přednost e-learningu. (video-prezentace přednášek dostupných na internetu kdykoliv) před standardními přednáškami ve škole. Mezi další výhody, které studenti uvedli, patří například možnost „dohonit“ zameškané hodiny nebo sledovat přednášky formou „videa na vyžádání“, což studentům usnadňuje práci.

Kladně bylo hodnoceno také to, že je zde lépe uchován studijní materiál a že si mohou studenti nový materiál před hodinou prohlédnout. V neposlední řadě studenti uvítali i lepší výsledky testů (WILLIAMSON, G. R., MARAMBA, I., JONES, R. B., MORRIS, J., 2009).

Další studie zabývající se e-learningovou metodou vzdělávání proběhla v nemocnici a porodnici v São Luiz v Portugalsku v roce 2003. Ve studii byly porovnávány znalosti nabyté mezi skupinami zdravotních sester a ošetřovatelů, kteří používají e-learning (prezentace v power pointu dosažitelné na internetu, kdekoliv) a těmi, kteří prošli tradičním školením v učebně (2hodinové semináře). Soubor byl složen ze 49 zdravotních sester, náhodně rozdělených do dvou skupin, s názvem A a B. Kontrolní skupinou byly zdravotníci vzdělávající se pomocí seminářů v učebně. Experimentální skupinou se stali studenti vzdělávající se e-learningem mimo školu. Výsledky studie byly vyhodnoceny pomocí dotazníku rozdaného před výukou a po ukončení výukového programu (pre - test, post - test). Z výsledků bylo zjištěno, že u obou skupin došlo ke zvýšení znalostí, což bylo patrné z výsledků pre - testu a post - testu. U sester, které byly školeny tradiční metodou, došlo k průměrnému zvýšení vědomostí o 16,4-17,8. U sester, kde byla použita výuka e-learningem se zvýšily vědomosti v průměru o 17,7-19,4. Z těchto výsledků můžeme usuzovat, že obě metody jsou ve výuce účinné. (PADALINO, Yara a PERES, Heloisa Helena Ciqueto, 2007).

Daší studie zabývající se metodami výuky v ošetřovatelství je randomizovaná kontrolovaná studie porovávající standardní výuku a on-line výuky (e-learning). Studie proběhla v roce 2005-2007 a byla schválena Institutional Review Board a Duke University. Účastníci byli vybráni z druhého a třetího ročníku lékařských, ošetřovatelských a rehabilitačních vzdělávacích programů ze školy ve Spojených státech a Brazílii. Celkem se studie zúčastnilo 48 studentů. Účastníci byli rozděleni do dvou skupin. On-line skupinu a standardně vedenou skupinu. V on-line skupině probíhalo vzdělávání pomocí virtuální komunikace, audiokonference, Power Pointové prezentace dostupné kdykoliv na internetu. Pracování v šablonách e-learningu. Komunikace s tutorem byla umožněna mailem a formou diskuse na internetovém portálu. U standardní skupiny probíhala výuka v učebně formou seminářů. Komunikace s vyučujícím byla umožněna taktéž mailem a dále byla možnost podávat dotazy během seminářů. Úkolem každého studenta bylo sepsat odbornou práci na dané téma tutorem. Práce byly hodnoceny u obou skupin dle kritérií, jako je např. pravopis, odborný obsah, styl zpracování. Každé kritérium bylo hodnoceno od 1-5. Hodnocení prováděl epidemiolog, zdravotní sestra a technik výzkumu. Dále se ve studii hodnotila spokojenost studentů s danou metodou výuky. Hodnocení proběhlo pomocí škály od 1-5. K Hodnocení účinnosti jednotlivých metod vzdělávání byla použita statistická metoda analýzy SSQS. Kde bylo skóre od 1-100. Jak dopadly výsledky studie? Průměrná SSQS byla u on-line skupiny ($75,3 \pm 14,21$, v rozmezí 37 - 94). Nižší SSQS byla u standardní skupiny ($47,27 \pm 14,64$, v rozmezí 20 - 72), ($p = 0,0017$). Účastníci on-line skupiny byly více spokojeni s výukou ($4,3 \pm 0,73$, v rozmezí od 3 až 5) než skupina vzdělávaná standardně ($3,09 \pm 1,11$, od 1 do 5), (PHADTARE, Amruta, BAHMAN Anu, SHAH Anand, Pietobon Ricardo, 2009).

2.7 E-learningové vzdělávání využívané na Českých univerzitách

E-learningovou metodu výuky používá v ČR Ostravská univerzita u kombinované formy studia nelékařských zdravotnických pracovníků. V roce 2007 a 2008 proběhl na Ostravské univerzitě projekt Implementace systému kombinovaného vzdělávání pro nelékařské obory Zdravotně sociální fakulty OU. Cílem bylo vytvořit výukové materiály v podobě e-learningových kurzů a jejich implementace do výuky. Pedagogický personál byl proškolen o e-learningu a tvorbě kurzů a již v letním semestru v roce 2006 - 2007 byla zahájena zkušební výuka e-learningem v systému LMS Moodle. Kurzy byly určeny pro všeobecné sestry, porodní asistentky a radiologické asistenty. Studenty byly doposud kurzy pozitivně hodnoceny (možnost sebetestování, komunikace v diskusním fóru, dostupnost studijních textů). Příprava kurzu byla pro pedagoga náročnější než standardní typ výuky (Sochorová, 2007).

Od roku 2004 jsou e-learningové kurzy používány ve výuce na Karlově univerzitě. Jako prostředí pro tvorbu kurzů a provoz byl zvolen Open Source Learning Management System Moodle. Během 4 let používání (2004 -2008) této metody byla sledována návštěvnost tohoto systému. Dlouhodobý trend počtu návštěv vykazoval signifikantní ($r=0,696$) nárůst, odhad nárůstu denních návštěv za rok byl o 135,4 návštěv vyšší rok předtím (FEBEROVÁ, Jitka, DOSTÁLOVÁ, Taťjana, POLÁŠEK, Jan, HLADÍKOVÁ, Marie, SEYDLOVÁ, Michaela, 2010).

Plzeňská univerzita též používá od roku 2004 výuku pomocí e-learningových kurzů v systému LMS Moodle. Z ošetrovatelských kurzů vznikl kurz Teorie ošetrovatelství, kurz Jak nejlépe poskytovat individualizovanou péči, Komunitní péče, Ošetrovatelské postupy a kurz Základy anesteziologie, intenzivní a neodkladné péče. Studenti na kurzech pozitivně hodnotili možnost časově neomezeného přístupu ke vzdělávacím materiálům a komunikaci přes fórum. Kantoři poukazovali na lepší připravenost studentů do výuky, větší udržení pozornosti studentů během výuky (Kašpárková, 2007).

2.8 Mezinárodní projekty využívající e-learningového vzdělávání

2.8.1 Rozvoj lidských zdrojů Moravskoslezského kraje

V roce 2008 pořádala Slezská univerzita v Opavě odborné sympozium pro všeobecné sestry. Program sympozia byl sestaven s příspěvků vytvořených v rámci operačního projektu Rozvoj lidských zdrojů Moravskoslezského kraje CZ.04.1.03/3.3.14.4/0015 s názvem Rozvoj distančních kurzů dalšího vzdělávání v ošetrovatelství na Slezské univerzitě v Opavě. Bylo vytvořeno 15 distančních kurzů pro vzdělávání všeobecných sester (Filozofie a rozvojové trendy v ošetrovatelství, Etika v ošetrovatelství, Potřeby člověka a ošetrovatelský proces, E-learningové kurzy v projektu OP RLZ Moravskoslezského kraje, Ekonomika zdravotnických a sociálních služeb, Bazální stimulace, Edukační činnosti sestry, Základy první pomoci, Zdravotnická psychologie, Ošetrovatelská péče v psychiatrii, Komunikace ve zdravotnictví I, Využití modularity Moodle při výstavbě elektronického kurzu, Ošetrovatelská péče o seniory, Výživa a dietetika, Právo a legislativa v ošetrovatelství, Komunikace ve zdravotnictví II., Standardní model ošetrovatelství, Podpora tvorby studijních textů pro potřeby distančního vzdělávání). Co bylo přínosem projektu? Umožnit rozšíření nabídky dalšího distančního vzdělávání všeobecných sester. (Mastiliaková, 2008, s. 9).

2.8.2 E-learning v komunitní péči

Vzděláváním nelékařských zdravotnických pracovníků se zabývá Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCO NZO Brno). NCO NZO se podílí spolu s dalšími organizacemi, jako jsou např. Evropská unie, Evropský sociální fond v ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na tvorbě projektů podporující vzdělávání zdravotníků. Od listopadu 2007 do října 2009 proběhl mezinárodní projekt E-learning v komunitní péči (Číslo projektu CZ/07/LLP-LdV/TOI/134001). Koordinátorem projektu bylo Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. (NCO NZO Brno, <http://www.communitycare.cz/>, cit. 1. 3. 2011). Na spolupráci se podílela Univerzita

Konstantina Filozofa v Nitře (Slovensko), Institut pro základní a další vzdělávání zdravotnických pracovníků v Budapešti (Maďarsko), Slezská medicínská univerzita v Katovicích (Polsko), Společnost MF&Partners Consulting (Francie). Cílem projektu bylo vytvoření a realizace nového specializačního vzdělávacího programu pro sestry a porodní asistentky v komunitní a primární péči a vytvoření e-learningového portálu pro studující obsahující studijní materiály a didaktické testy. Celkem bylo vytvořeno 9 anglických kurzů, 11 českých, 3 slovenské a 2 polské kurzy. Obsah e-learningových kurzů byl členěn na teoretickou část, praktickou část (testové otázky, cvičení), závěrečný test (ukončení kurzu). Na konci kurzu byl zhodnocen obsah kurzu, uživatelská snadnost, srozumitelnost, technické zpracování a preference do budoucna. 80% studující bylo s obsahem kurzu spokojeno, 20% by uvítalo více obrázků, ilustrací. Pro 40 studujících byla orientace v kurzu snadná, 60% studujících mělo s počátku problém se v obsahu kurzu orientovat a vadilo jim dlouhé rozklínávání odkazů. Přesto 50% studujících by preferovalo metodu e-learningových kurzů do budoucna, 50% by upřednostnilo osobní kontakt s vyučujícím (Marková, 2011).

2.8.3 E-learning v celoživotním vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví

NCO NZO je nyní koordinátorem projektu E-learning v celoživotním vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví. Projekt vznikl v září 2010 a ukončen má být v únoru 2013. Cílem projektu je zkvalitnění a rozšíření nabídky dalšího vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky, pomocí vytvořených e-learningových portálů pro celoživotní vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků v Jihomoravském kraji. V rámci projektu má vzniknout celkem 26 nových vzdělávacích kurzů a modulů s podporou e-learningu. V roce 2010 - 2011 se tvořili obsahy vzdělávacích modulů. Na rok 2011 a 2012 je dále v plánu tvorba e-learningových kurzů. V roce 2013 by měli být kurzy spuštěny.

V dnešní době je nabídka e-learningových kurzů velmi rozmanitá. Nabídka se stále mění, proto nelze uvést všechny (Marková, 2011, s. 20).

3 METODIKA VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Výzkumná otázka:

Jaká je informovanost nelékařského zdravotnického personálu o e-learningové formě vzdělávání na chirurgických odděleních v KNTB Zlín a FNOL Olomouc?

1. Zjistit znalosti nelékařského zdravotnického personálu o e-learningovém vzdělávání na chirurgických odděleních KNTB Zlín a FNOL.
2. Zjistit nabídku e-learningových kurzů v ČR.
3. Zjistit kolik nelékařských zdravotnických pracovníků z chirurgických oddělení ve FNOL a KNTB Zlín e-learningové vzdělávání absolvovalo.
4. Zjistit spokojenost nelékařských zdravotnických pracovníků s touto formou vzdělávání.

Pro získání potřebných údajů jsem použila metodu anonymního dotazníkového šetření. Na jednotlivé položky odpovídali respondenti písemně. Výhodou této metody je, že lze získat informace od velkého počtu respondentů za krátkou dobu. Nevýhodou této metody je zkreslená odpověď od respondentů nebo neochota vyplnit dotazník.

Dotazník pro mé šetření se skládá z 19 otázek.

Z celkového počtu otázek jsou:

- 3 otázky uzavřené (16, 17, 18)
- 3 otázky polozařené (13, 14, 15)
- 3 otázky otevřené (8, 9, 19)
- 1 otázka filtrační (10)
- 9 polynomických otázek s jednou alternativou odpovědi (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12)

Okruhy dotazníku:

1. Část

- otázky 1 – 6, 16 - osobní vzdělání, vzdělávání

2. Část

- otázky 7 - 9, 17 - 19 - informace o e-learningovém vzdělávání

3. Část

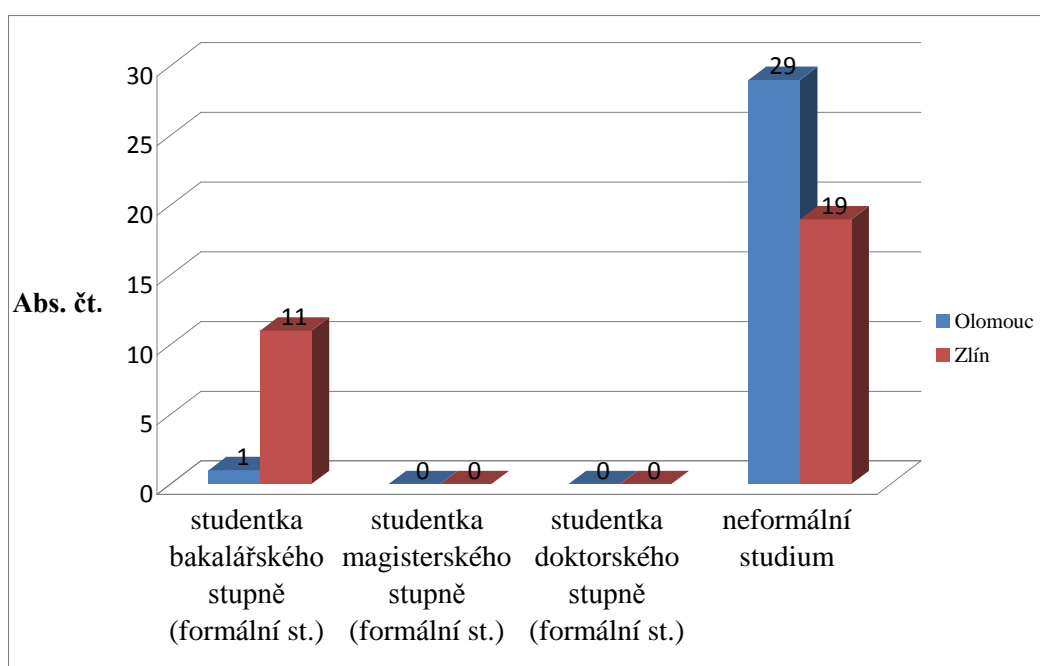
- otázky 11 - 15 - osobní zkušenosti s e-learningovými kurzy ve zdravotnictví

4 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Pro dotazníkové šetření bylo vytvořeno celkem 100 dotazníků. 50 jich bylo rozdáno na chirurgickém oddělení v KNTB ve Zlíně a dalších 50 na chirurgickém oddělení ve FN Olomouc. Z celkového počtu rozdaných dotazníků se jich vrátilo 60 (30 z KNTB Zlín, 30 z FN Olomouc). Výsledky jsem zaznamenala do tabulek a grafů a vyjádřila je pomocí absolutní četnosti (abs. čt.) a relativní četnosti (rel. čt.).

4.1 Obecná charakteristika dotazovaných

Graf 1 - Druh studia

Z počtu 30 dotazovaných v KNTB Zlín se neformálně vzdělávalo 19 zdravotnických nelékařských pracovníků a ve FN Olomouc ze stejného celkového počtu odpovídajících 29.

Tabulka 4 - Formy vzdělávání

	Olomouc (abs. čet.)	Zlín (abs. čet.)
Prezenční formou tradiční (přímá výuka – formální studium)	1	7
Prezenční formou v kombinaci s e-learningem (formální studium)	0	0
Prezenční formou (přednášky, konference – neformální studium)	25	18
Distanční formou (e-learningem - neformální studium)	4	1
Kombinovanou formou (kombinace e-learningu a prezenční formy)	0	4

Tabulka 5 - Věk

Věk	Olomouc (abs. čet.)	Zlín (abs. čet.)
Do 25 let	7	13
Do 35 let	15	11
Do 50 let	7	4
Do 65 let	1	2

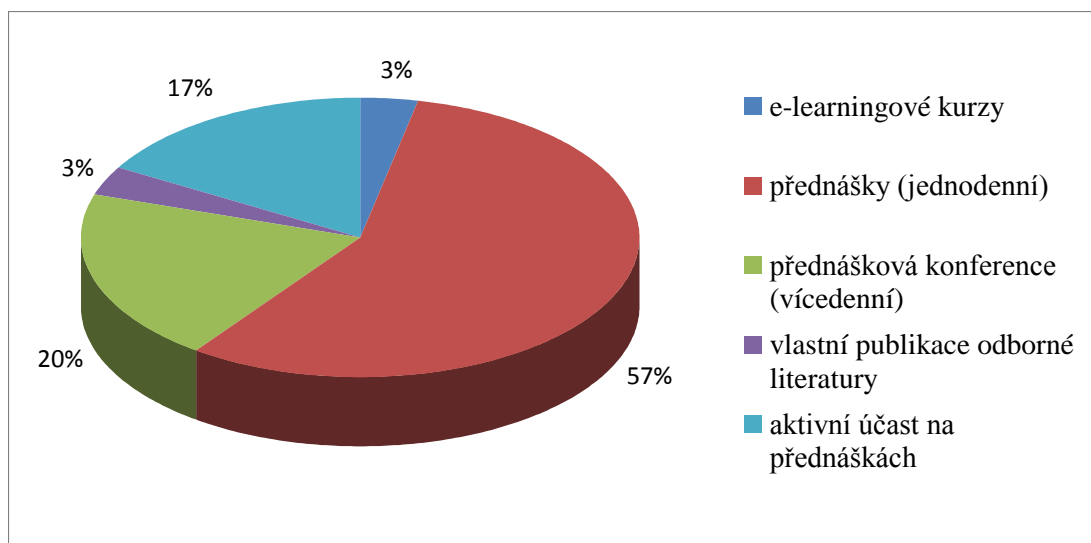
Věk dotazovaných se pohyboval v Olomouci nejčastěji do 35 let a ve Zlíně do 25 let.

Tabulka 6 - Délka praxe ve zdravotnictví

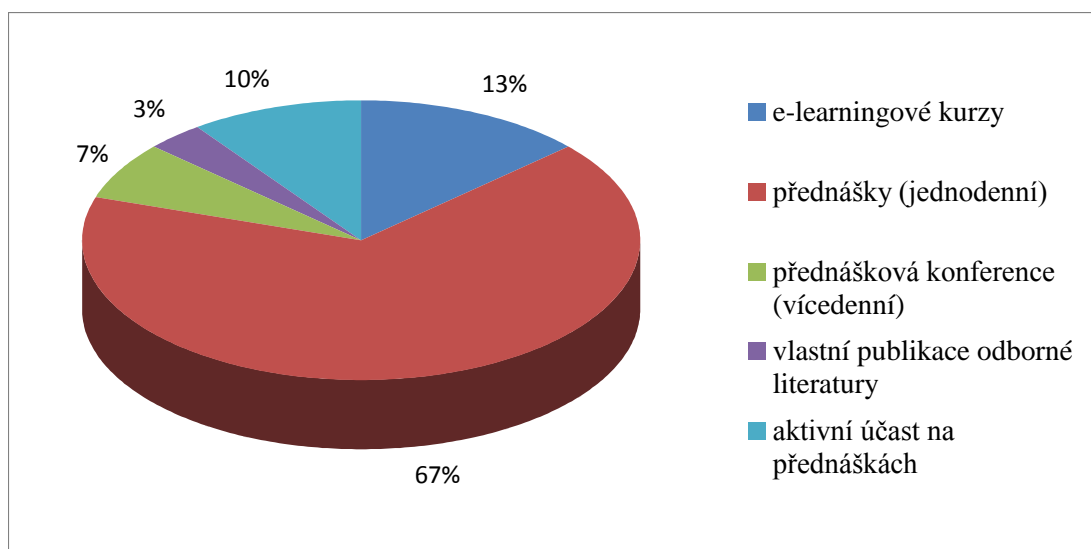
Délka praxe	Olomouc	Zlín
0-5 let	9	16
6-10 let	4	4
11-15 let	6	4
16-20 let	6	2
26-30 let	4	2
36-40 let	1	2

V obou nemocnicích byla nejvíce uvedena délka praxe do 5 let.

Graf 2 - Jakému typu celoživotního vzdělávání dávají přednost v KNTB Zlín?

Graf 3 - Jakému typu celoživotního vzdělávání dávají přednost ve FN Olomouc?

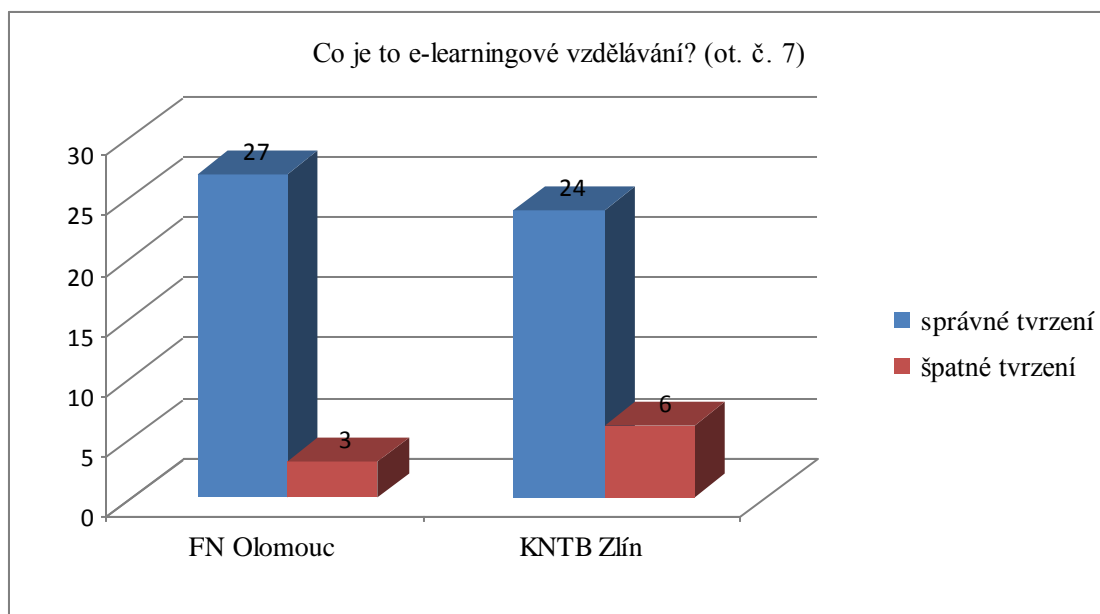

Z výsledků šetření je patrné, že zdravotnický personál upřednostňuje v celoživotním vzdělávání zejména jednodenní přednášky. V Olomouci je pro formu přednášek 67% dotazovaných a ve Zlíně 57%. E-learningové formě vzdělávání by dalo přednost ve Zlíně pouze 3% dotazovaných a v Olomouci taktéž 13%. Z celkového počtu respondentů.

4.2 Výsledky k cíli 1

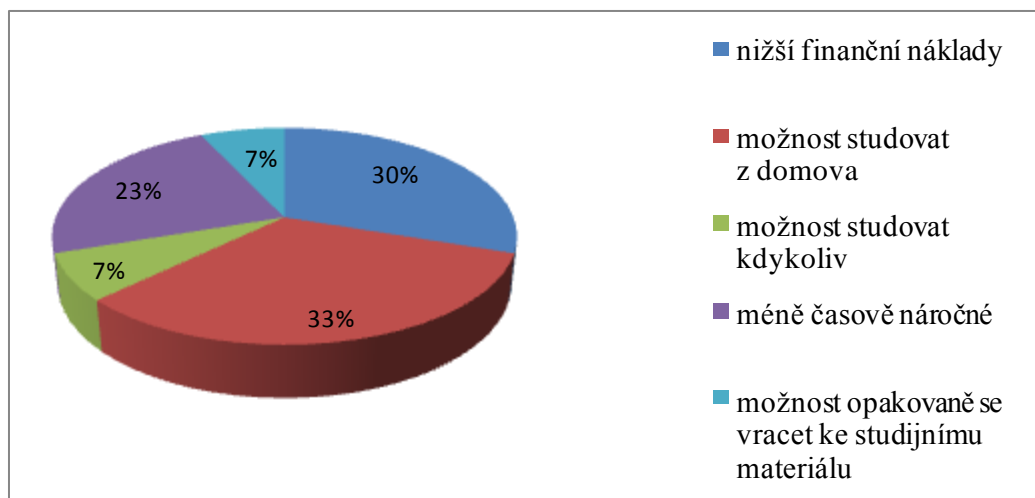
V dotazníku měli dotazující vyplnit správné tvrzení na otázku: „Co je to e-learningové vzdělávání?“

Graf 4 - Co je e-learningové vzdělávání?

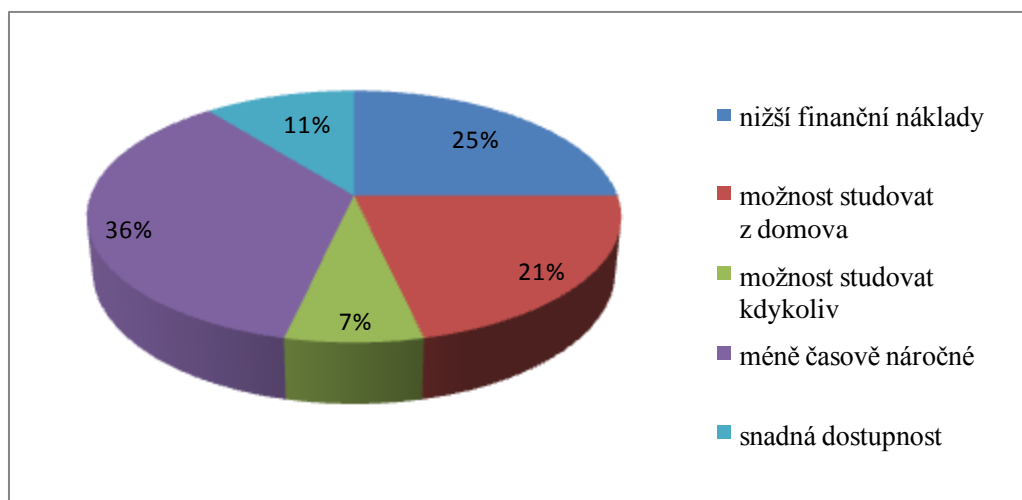

Dále měli dotazující napsat jaké výhody a nevýhody má e-learningová forma. V Olomouci uvedlo výhody 15 osob z 30, zbytek nevěděl žádnou výhodu. Ve Zlíně uvedlo výhody 20 osob z 30 a 10 nevědělo žádnou. Nejčastěji zmíněné výhody e-learningu uvádím pro přehlednost v grafu 5 a 6.

Graf 5 - Nejčastěji uvedené výhody e-learningu v dotazníkovém šetření z KNTB Zlín

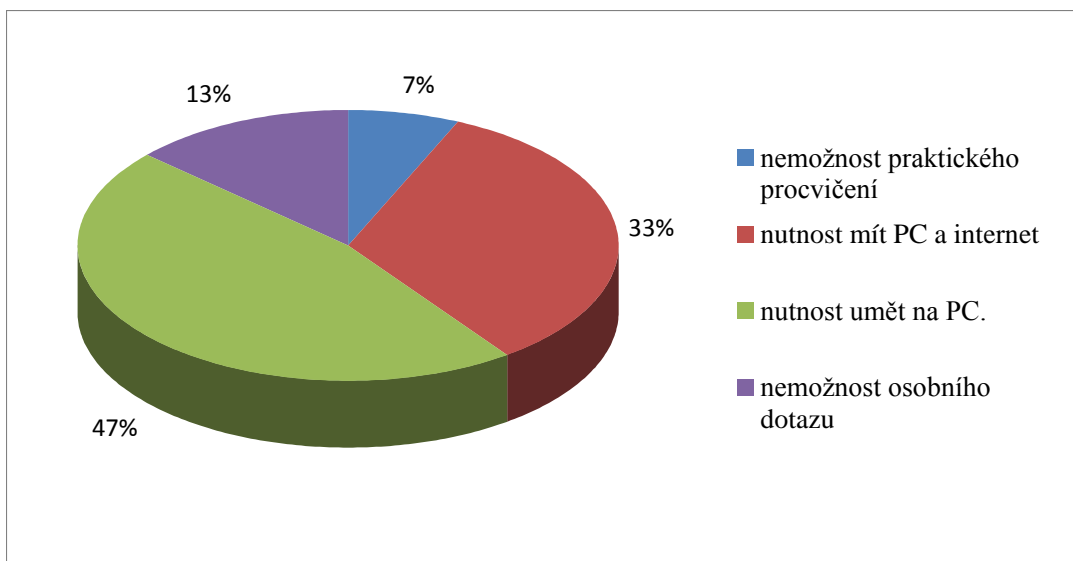

Graf 6 - Nejčastěji uvedené výhody e-learningu v dotazníkovém šetření z FN Olomouc

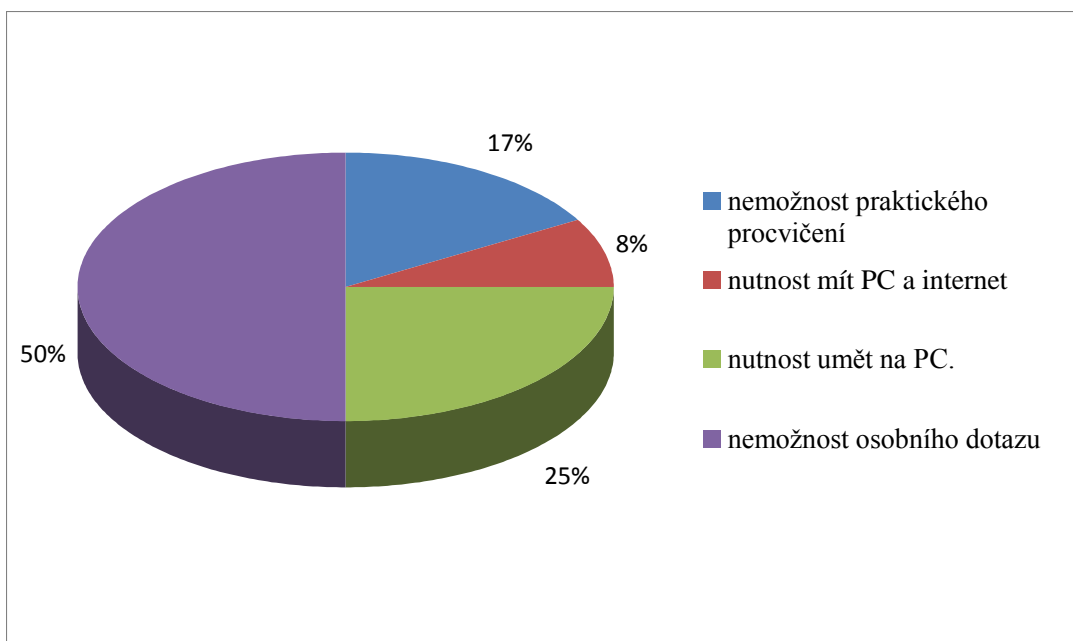

Nevýhody zmínilo v dotazníku 17 osob ze Zlína, 13 nevědělo žádnou. Z Olomouce uvedlo nevýhody 10 osob a 20 nevědělo žádnou.

Graf 7 - Nejčastěji uvedené nevýhody e-learningu v dotaznickém šetření z KNTB Zlín

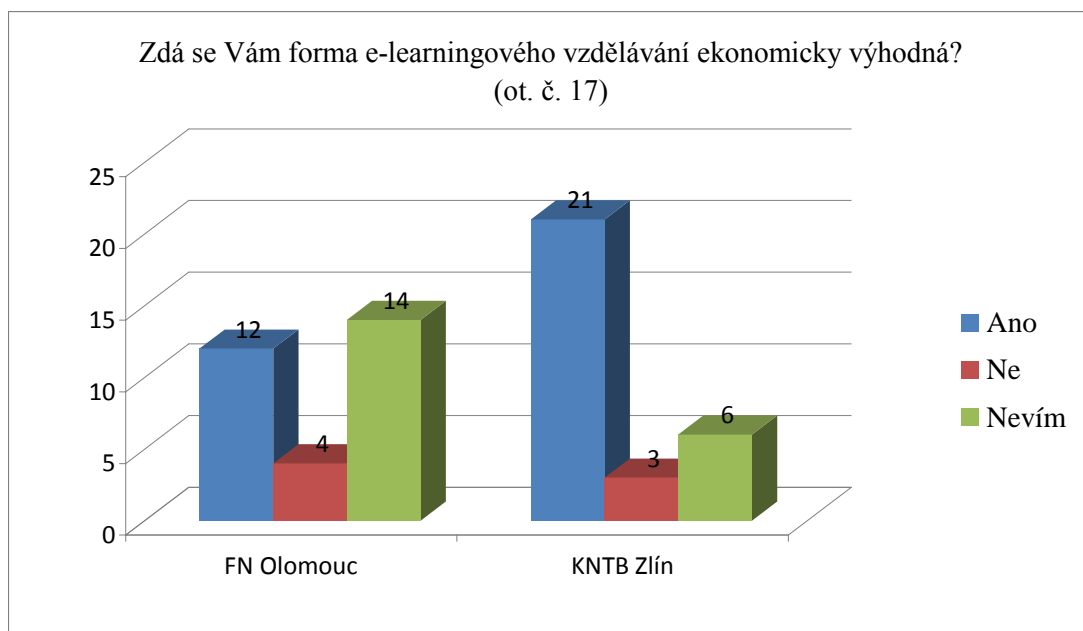
Graf 8 - Nejčastěji uvedené nevýhody e-learningu v dotaznickém šetření z FNOL

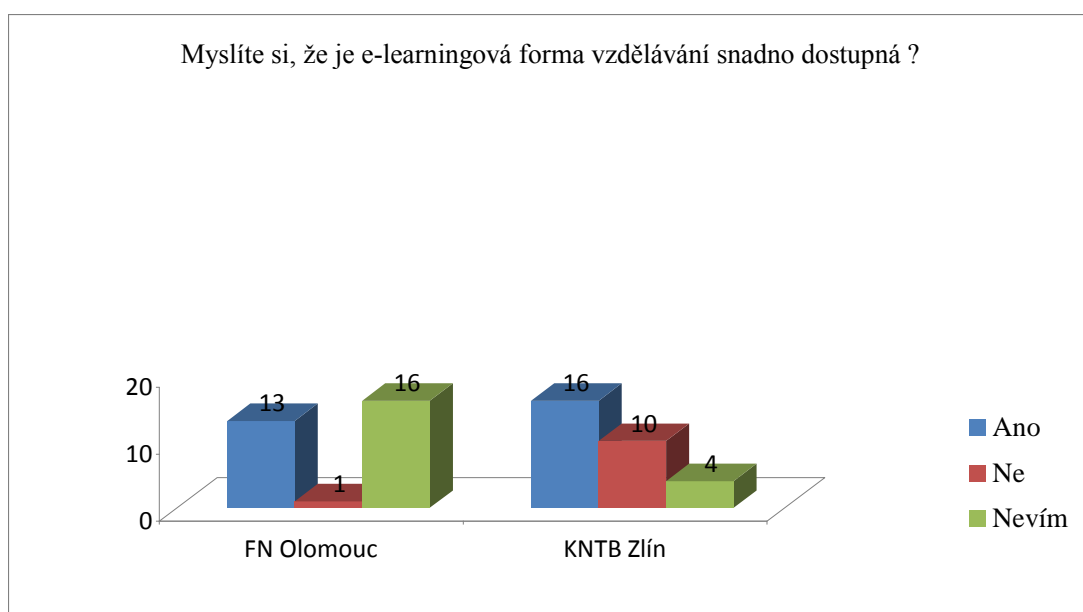
Na otázku 19, ve které měli dotazující uvést portály provozující e-learningové vzdělávání zodpověděli z Olomouce pouze 4 dotazovaní. 3 uvedly portál Sestra in a 1 Eunio. Ze Zlína uvedla pouze jedna dotazující portál Eunio. Zbytek dotazujících neuvedl žádný portál.

Otázku 17, 18 jsem pro přehlednost zpracovala do grafu.

Graf 9 - Ekonomická výhoda e-learningového vzdělávání (ot. 17)

Graf 10 - Dostupnost e-learningového vzdělávání (ot. 18)

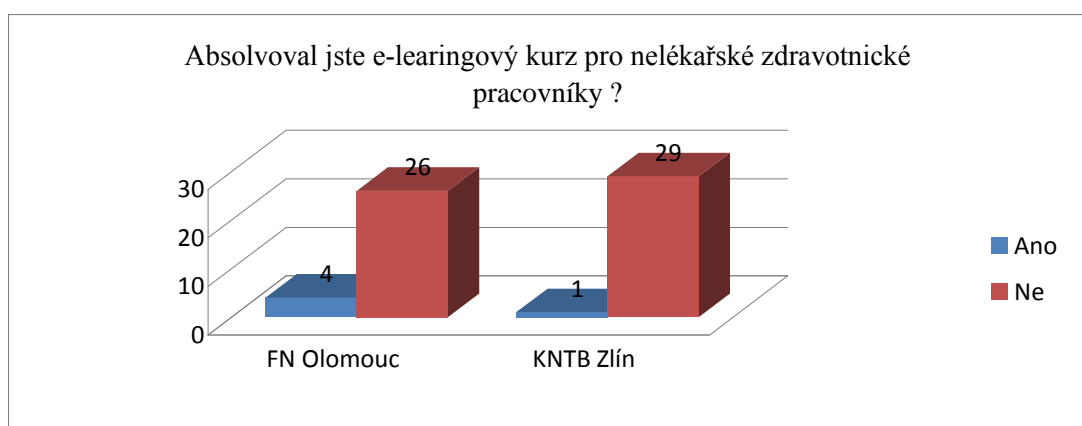

4.3 Výsledky k cíli 2

Cíl 2 je zpracován pro přehlednost v příloze č. 3.

4.4 Výsledky k cíli 3

Graf 11 - Zkušenosti s e-learningovým kurzem

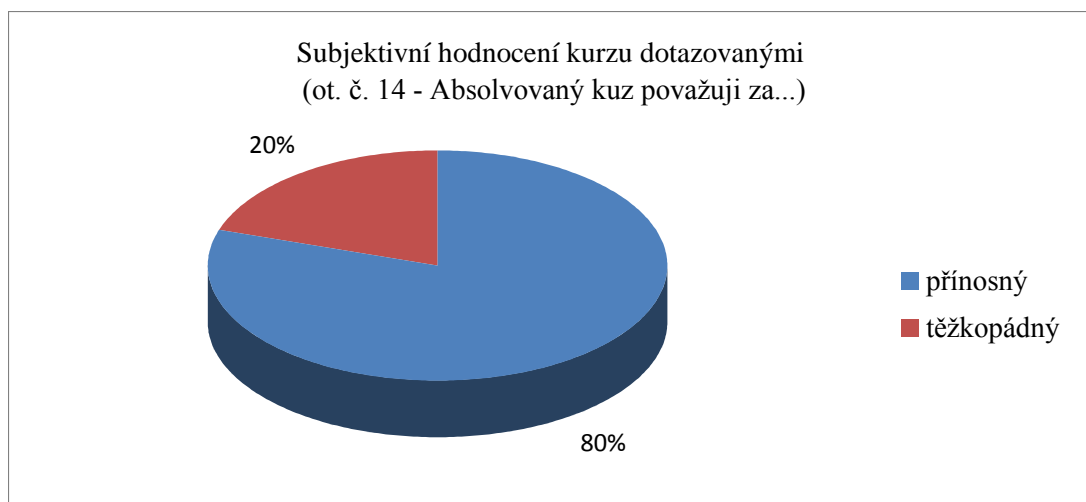

V Olomouci se s e-learningovým vzděláváním setkali 4 nelékařští zdravotničtí pracovníci. Ve Zlíně pouze jeden.

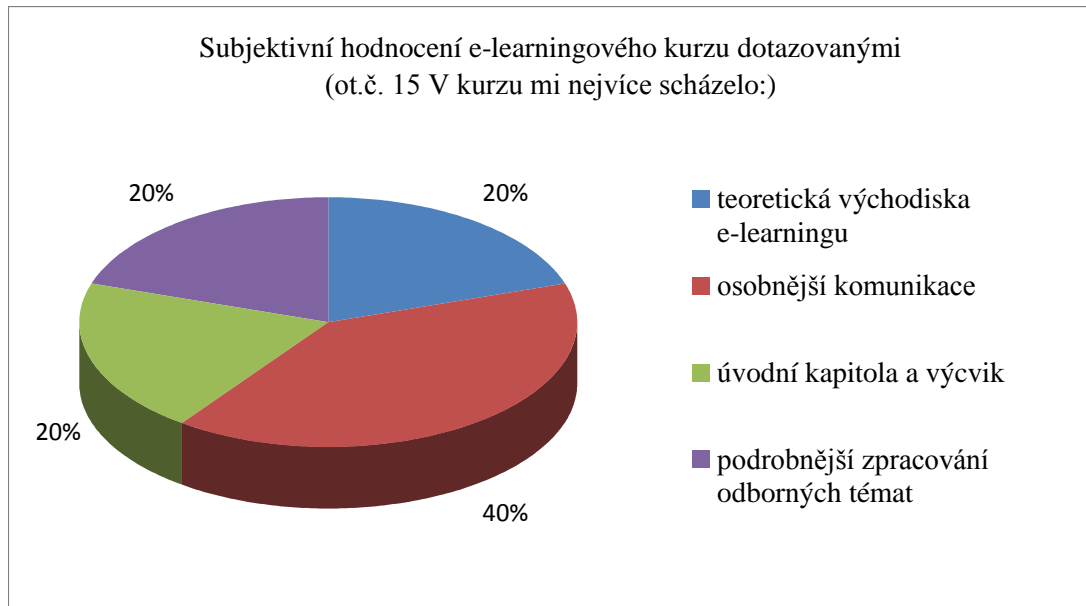
4.5 Výsledky k cíli 4

Jak byli spokojeni a nespokojeni respondenti s e-learningovou formou vzdělávání jsem uvedla v grafu 12 a 13.

Graf 12 - Subjektivní hodnocení kurzu dotazovanými (ot. 14)

Graf 13 - Subjektivní hodnocení e-learningového kurzu dotazovanými (ot. č. 15)

DISKUSE

Téma, které jsem si vybrala, již bylo popisováno v zahraničních studiích. Studie se především zajímaly o efektivitu e-learningu ve vzdělávání. Z výsledků zahraničních studií je patrné (viz. kapitola 3.7 dříve), že při studiu pomocí e-learningu vědomosti studujících stoupají dokonce o něco více než při vzdělávání standardním způsobem výuky. Výsledek získaných vědomostí ovlivňuje zejména technické zpracování studijních materiálů.

Jaká je informovanost zdravotnického personálu na chirurgických odděleních v KNTB Zlín a FN Olomouc? Z výsledků dotazníkového šetření lze usoudit, že je v obou nemocnicích velmi malá. Na otázku „Co je to e-learningové vzdělávání, odpovědělo správně z Olomouce 27 respondentů a 24 respondentů ze Zlína. Dále měli dotazující napsat, jaké výhody a nevýhody má e-learningová forma vzdělávání. V Olomouci uvedlo výhody 15 osob z 30 dotazovaných, zbytek nevěděl žádnou výhodu. Ve Zlíně uvedlo výhody 20 osob z 30 a 10 nevěděl žádnou. Tedy přibližně polovina respondentů neví žádnou výhodu této formy vzdělávání. Nevýhody zmínilo v dotazníku 1/2 respondentů ze Zlína, z Olomouce uvedla nevýhody 1/3 osob. Ostatní se k této otázce nevyjádřili nebo uvedli, že žádnou nevýhodu nevědí. Zajímavé je, že větší počet výhod a nevýhod e-learningu uvedli respondenti ve Zlíně, přestože osobní zkušenost má více zdravotnických a lékařských pracovníků v Olomouci. V 19. ot. měli respondenti uvést portály provozující kurzy e-learningu. Z Olomouce uvedli 3 dotazující portál Sestra in a 1 portál Eunio. Ze Zlína uvedla 1 respondentka portál Eunio. Informovanost lékařských zdravotnických pracovníků o e-learningu je malá.

Jakou mají zdravotničtí pracovníci zkušenost s e-learningem? Ze zahraničních studií lze usuzovat, že je e-learning oblíbenou metodou vzdělávání šetřící čas a je zde možnost vrátit se kdykoliv k materiálům dříve probíraného studia. Česká obec zdravotnických pracovníků je nejen nezkušená ve využití této formy vzdělávání, ale zatím si nedovede představit výhody této možnosti vzdělávání. Zkoumaný vzorek respondentů ukázal, že pouze 8,3% z 60 dotazovaných získalo zkušenost s e-learningovým vzděláváním osobně. Ostatní respondenti odpovídali na otázky v dotazníku na základě informací získaných s jiných zdrojů. 5 respondentek, které absolvovaly e-learningový kurz, uvedly jako výhodu e-learningu menší časovou náročnost, možnost vrátit se k výukovým materiálům a menší finanční náklady. Uvedené výhody se shodují s výsledky zahraničních studií, které proběhly v Institutu elektronického podnikání Univerzity Wisconsin – Madison a v nemocnici a porodnici v São Luiz v Portugalsku v roce 2003. Nevýhody, jež uvedly respondentky, které absolvovaly e-learningový kurz se ztotožňují s nevýhodami uváděnými autory Zlámalovou (2001) a Kopeckým (2006). Patří zde závislost na moderních technologiích (počítače, internet) a nevhodnost pro určité typy osob.

Náročnost přípravy e-learningového kurzu je pro členy podílející se na tvorbě e-learningového kurzu větší než náročnost přípravy standardní výuky (viz. výsledky zahraničních studií v kapitole 3.7 a výsledky evaluace kurzů v ČR v kapitole 3.8). V dotazníkovém šetření uvedlo osobní zkušenost s e-learningem 4 sestry z Olomouce a 1 ze Zlína. Z 80% byl kurz hodnocen jako přínosný, z 20% jako těžkopádný. Celkově je tedy zkušenost hodnocena pozitivně.

Proč tedy nejsou e-learningové kurzy využívány? S výsledku dotazníkového šetření a osobních rozhovorů se sestrami během mé ošetrovatelské praxe na chirurgickém oddělení lze usoudit, že má zdravotnický personál nedostatek informací o této formě studia. Tak jako má e-learningové vzdělávání své výhody, tak má i nevýhody. Jednou s nevýhod e-learningového vzdělávání, kterou uvádí autoři odborných publikací Kopecký (2006), Zlámalová (2001), Neumajer (2007), je závislost na PC a internetu. Ne každý studující má dostupné tyto moderní technologie a spousta starší populace s nimi neumí pracovat. Další z nevýhod je špatná použitelnost e-learningového vzdělávání u témat, kde studující potřebují získat praktické dovednosti, ať už manuální procvičováním nebo při komunikaci s pacientem.

Problémy s e-learningovým vzděláváním mohou mít lidé, kterým nevyhovuje samostudium, tvorba samostatných prací a aktivní zapojování se do výuky. Dávají přednost zejména přednáškám, které jsou pro ně pohodlnější. Není zde vyžadováno aktivní zapojení do výuky.

Při rozhovorech se zdravotníky jsem zjistila, že ani pracoviště (zaměstnavatel) není aktivní při vytváření podmínek pro vzdělávání. Zdravotnická pracoviště setrvávají u zažitých forem vzdělávání (přednáška, seminář) na pracovišti. Obsahy vzdělávání jsou dány plánem daného pracoviště, aktuálními potřebami, příp. nově formulovanými požadavky na pracoviště (vyhlášky, zákony, normy EU, nové techniky ošetřování apod.

Zvláště je třeba podotknout, že ne všechna pracoviště jsou vybavena pro využití informačních technologií pro vzdělávání zdravotnických nelékařských pracovníků. Pro sestry nejsou vytvořena edukační centra multimediálního charakteru, kde by se mohly vzdělávat a plnit úkoly dané vyhláškami, zákony nebo vyplývajícími z aktuálního stavu pracoviště.

ZÁVĚR

Na závěr bych chtěla shrnout zjištěné postřehy, které jsem zaznamenala během své práce. Pro sběr dat jsem si zvolila dotazníkovou metodu. Tato metoda mi umožnila rychlý sběr dat. Ale po té co jsem se touto problematikou zabývala podrobněji, bych některé otázky formulovala jinak, jiné přidala. I přesto jsem se dozvěděla odpovědi na původně formulované otázky a zjistila na dvou skupinách respondentů povědomí sester o e-learningovém vzdělávání. Při sběru dat mi velice pomohly vrchní sestry s jednotlivých chirurgických klinik.

Prvním cílem bylo zjistit informovanost nelékařských zdravotnických pracovníků o e-learningovém vzdělávání. Z výsledků dotazníkového šetření jsem zjistila, že zdravotnický personál z obou nemocnic upřednostňuje vzdělávání formou odborných přednášek. V Olomouci dává přednost vzdělávání formou přednášek 67% respondentů ve Zlíně 57% dotazovaných. Celková informovanost zdravotnického personálu o e-learningovém vzdělávání je nízká.

Druhým cílem bylo zjistit nabídku e-learningových kurzů v ČR. Nabídka e-learningového vzdělávání je v ČR velmi rozmanitá. V příloze č. 3 je zpracován přehled 5 internetových portálů, které nabízí akreditované kurzy e-learningu pro zdravotníky. Uvést všechny internetové portály provozující e-learningové vzdělávání by bylo velmi těžké, zejména pro stále měnící se nabídku

Třetím cílem bylo zmapovat, kolik nelékařských zdravotnických pracovníků absolvovalo e-learningový kurz. Z 30 respondentů z KNTB Zlín s chirurgických oddělení prošla kurzem jen 1 dotazovaná. Z 30 respondentů z FN Olomouc s chirurgických oddělení si kurz vyzkoušeli 4 nelékařští zdravotničtí pracovníci.

Čtvrtým cílem bylo zjistit, jak jsou respondenty hodnoceny e-learningové kurzy. 80 % dotazovaných, které absolvovali tuto formu vzdělávání, hodnotilo kurz jako přínosný a zajímavý. 20% uvedlo těžkopádnost kurzu.

Závěrem tedy mohu konstatovat, že sledovaný soubor respondentů nemá zkušenosti s e-learningovým vzděláváním, jejich představy vycházejí z obecných informací a ne z vlastních zkušeností.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BERTRAND, Yves. *Soudobé teorie vzdělávání*. 1.vyd. Praha: nakladatelství Portál, 1998, s. 248, ISBN 80 – 7178 – 216 - 5
- FEBEROVÁ, Jitka, DOSTÁLOVÁ, Taťjana, POLÁŠEK, Jan, HLADÍKOVÁ, Marie, SEYDLOVÁ, Michaela. *Podpora e-learningu na univerzitě Karlově v Praze, vyhodnocení 5 let provozu moodle* [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Ústav výpočetní techniky, Oddělení výukových systémů a speciálních technologií, 2010 [cit. 2011-02-25]. Dostupné na WWW: <http://everest.natur.cuni.cz/konference/2010/prispevek/feberova.pdf>
- CHROMÝ, Jan. *Technologická teorie vzdělávání* [online]. Praha: University webpark, edition 25. 10. 2001 [cit. 2011 – 02 - 17]. Dostupné na WWW: <http://university.webpark.cz/tetevz.htm>
- IVANOVÁ, Kateřina, JURIČKOVÁ, Lubica. *Písemné práce na vysokých školách se zdravotnickým zaměřením*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 99, ISBN 978-80-244-1832-2
- JURÁSKOVÁ. Vyhláška ze dne 17. prosince 2009, kterou se mění vyhláška č. 423/2004 sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu. *Sbírka zákonů Česká republika*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2010, roč. 2010, č. 1, s. 11 – 12, ISSN 1211-1244.
- KAŠPÁRKOVÁ, Jana. *E-learning v bakalářském studiu ošetrovatelství na LF UK v Plzni* [online]. Praha: Oddělení ošetrovatelství ARK LF UK a FN v Plzni, 26. 4. 2007, [cit. 2010-12-04]. Dostupné na WWW: <http://everest.natur.cuni.cz/konference/2007/prispevky.php>
- KOPECKÝ, Kamil. *E-learning (nejen) pro pedagogy*. Olomouc: Nakladatelství HANEX, 2006, s. 130, ISBN 80 – 85783 – 50 – 9
- KOPECKÝ, Kamil. *Základy e-learningu* [online]. Olomouc: Net-univerzity s.r.o., [cit. 3. 3. 2011]. Dostupné na WWW: <http://www.net-university.cz/data/cdrom/>

- MARKOVÁ, Marie. *Mezinárodní projekt E-learning v komunitní péči* [online]. [cit. 2011-02-16] Dostupné na WWW: http://www.naep.cz/image/content-management/prezentace_NCONZO_3.workshop.pdf
- MARKOVÁ, Marie. Projekty NCO NZO Brno – E-learning ve zdravotnictví. *Sestra*, Praha: Mladá fronta, 2011, roč. 21, č. 2, s. 20, ISSN 1210 – 0404
- MASTILIAKOVA, Dagmar. Úvod. In MASTILIAKOVA, Dagmar (ed.). *Rozvoj vzdělávání v ošetrovatelství*. 1. vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2008, s. 87, ISBN 978-80-7248-467-6
- NEUMAJER, Ondřej. *E-learning* [online]. Praha: Unisona, s.r.o., edition 2007 [cit. 2011-01-10]. Dostupné na WWW: http://www.artcrossing.cz/e_learning.pdf
- NOCAR, David. *E-learning v distančním vzdělávání* [online]. Olomouc: Centrum distančního vzdělávání, UP Olomouc, edition 30. 4. 2004 [cit. 2010 - 12 - 15]. Dostupné na WWW: http://www.cddiv.upol.cz/www/Konference/NCDiV_2004/Nocar.pdf
- PADALINO, Yara a PERES, Heloisa Helena Ciqueto. *E-learning: a comparative study for knowledge apprehension among nurses* [online]. Enfermagen, edition 19. 4. 2007 [cit. 2010-10-12]. Dostupné na WWW: <http://www.scielo.br/pdf/rlae/v15n3/v15n3a06.pdf>
- PHADTARE, Amruta, BAHMAN Anu, SHAH Anand, Pietobon Ricardo. *Scientific writing: a randomized controlled trial comparing standard and on-line instruction* [online]. BioMed Central, edition 2009 [cit. 2010-12-15]. Dostupné na WWW: <http://www.biomedcentral.com/1472-6920/9/27>
- POKORNÁ, Andrea. Hodnocení využití e-learningových strategií ve výuce. *Sestra*, Praha, Mladá fronta a.s., 2008, 10, s. 16.
- POSKOČILOVÁ, Květa. E-learningové vzdělávání sester. Jak na to, aby bylo dostupnější? In. HOUDEK, Lubomír (ed.). *Dny Marty Staňkové IV., Vzdělávání sester a jeho proměny*. 1. vyd. Praha: nakladatelství Galén, 2007.
- PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 6.vyd. Praha: nakladatelství Portál, 2009, s. 395, ISBN 978 – 80- 7367 – 647 - 6

- PRŮCHA, Jiří, MÍKA, Jiří. *Distanční studium v otázkách* [online]. Praha: Národní centrum distančního vzdělávání, edition 1999 [cit. 20. 2. 2011]. Dostupné na WWW: <http://www.csvs.cz/struktura/ncdiv/pruvodce.pdf>
- SOCHOROVÁ, Hana. *Využití e-learningu pro kombinovanou formu studia nelékařských zdravotnických povolání* [online]. Ostrava: Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2007 [cit. 2011-02-12]. Dostupné na www: <http://www.mefanet.cz/res/file/download/sochorova-hana-prezentace.pdf>
- ŠNAJDROVÁ, Lenka. *Počty kreditů podle nové vyhlášky* [online]. Praha: Diskusní a informační portál pro nelékařské zdravotnické pracovníky, edition 11. 1. 2010 [cit. 2011-02-17]. Dostupné na WWW: http://www.osetrovatelstvi.info/viewpage.php?page_id=6
- TELNAROVÁ, Zdeňka. *Úvod do problematiky distančního vzdělávání*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2003. 53 s. ISBN 80-7042-954-2
- TOMANOVÁ, Danuška. *Alternativní školy*. 1.vyd. Olomouc: UP v Olomouci, 2010. 72 s. ISBN 978 -80 -244 – 2650 -1
- WILLIAMSON, G. R., MARAMBA, I., JONES, R. B., MORRIS, J. *Undergraduate Nurses' and Midwives' Participation and Satisfaction with Live Interactive Webcast* [online]. School of Nursing and Community Studies, Faculty of Health and Social Work, University of Plymouth, April 2009 [cit. 2010-06-22]. Dostupné na WWW: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2698421/?tool=pubmed>
- ZLÁMALOVÁ, Helena. *Distanční vzdělávání a e-learning: učební text pro distanční studium*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Ámose Komenského Praha, 2008, s. 144, ISBN 978-80-86723-56-3
- ZLÁMALOVÁ, Helena. *Úvod do distančního vzdělávání*. Kurz distančního vzdělávání pro vyšší odborné školy. Olomouc: Andragogé - CODV UP, 2001. s. 62, ISBN 80-244-0276-9

SEZNAM ZKRATEK

KNTB Zlín Krajská nemocnice Tomáše Bati ve Zlíně

FNOL Fakultní nemocnice Olomouc

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Výhody a nevýhody distančního vzdělávání	12
Tabulka 2 - Jak popisují e-learning uvedení autoři?	13
Tabulka 3 - Základní verze e-learningu (Kopecký, 2006, s. 9 – 10)	14
Tabulka 4 - Formy vzdělávání	28
Tabulka 5 - Věk.....	28
Tabulka 6 - Délka praxe ve zdravotnictví.....	28

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Druh studia	27
Graf 2 - Jakému typu celoživotního vzdělávání dávají přednost v KNTB Zlín?.....	29
Graf 3 - Jakému typu vzdělávání dávají přednost ve FN Olomouc?	29
Graf 4 - Co je e-learningové vzdělávání?	30
Graf 5 - Nejčastěji uvedené výhody e-learningu v dotazníkovém šetření z KNTB Zlín	31
Graf 6 - Nejčastěji uvedené výhody e-learningu v dotazníkovém šetření z FN Olomouc	31
Graf 7 - Nejčastěji uvedené nevýhody e-learningu v dotazníkovém šetření z KNTB Zlín	32
Graf 8 - Nejčastěji uvedené nevýhody e-learningu v dotazníkovém šetření z FNOL ..	32
Graf 9 - Ekonomická výhoda e-learningového vzdělávání (ot. 17)	33
Graf 10 - Dostupnost e-learningového vzdělávání (ot. 18).....	33
Graf 11 - Zkušenosti s e-learningovým kurzem	34
Graf 12 - Subjektivní hodnocení kurzu dotazovanými (ot. 14)	35
Graf 13 - Subjektivní hodnocení e-learningového kurzu dotazovanými (ot. č. 15)	35

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1/1 - Učení	47
Příloha 1/2 - Učení	48
Příloha 2 - Seznam užívaných LMS v ČR (Kopecký, 2006. s. 90)	49
Příloha 3 - Počet kreditů za jednotlivé akce celoživotního vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků v souladu s vyhláškou 423/2004 Sb. ve smyslu novely 321/2008 Sb. a novely 4/2010 Sb.	50
Příloha 4/1 Vzdělávací instituce pro nelékařské zdravotnické pracovníky	51
Příloha 4/2 - Vzdělávací instituce pro nelékařské zdravotnické pracovníky	52
Příloha 5/1 - Dotazník	53
Příloha 5/2 - Dotazník	54
Příloha 5/3 - Dotazník	55
Příloha 5/4 - Dotazník	56
Příloha 5/5 - Dotazník	57
Příloha 6 - Žádost o provedení výzkumu ve FN Olomouc	58
Příloha 7 - Žádost o provedení výzkumu v KNTB Zlín	59

Příloha 1/1 - Učení

Způsoby učení

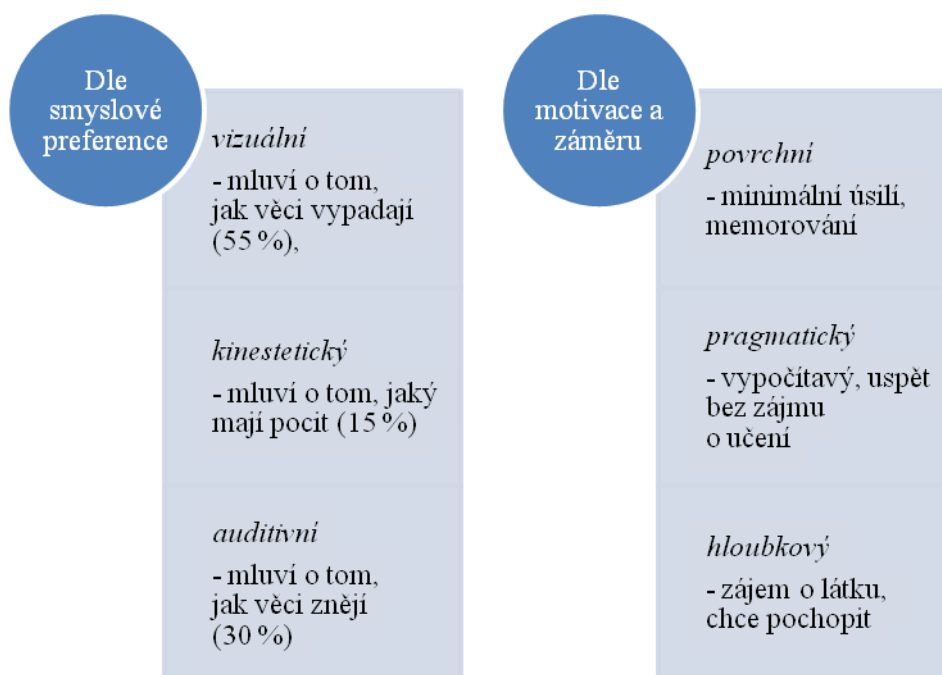
senzomotorické učení	habituace	pojmové	sociální	učení intelektových schopností
<ul style="list-style-type: none">•rozvíjí se senzomotorické schopnosti a procesy názorného poznávání (dítě se učí chodit, manipulovat s hračkami, apod.)	<ul style="list-style-type: none">•navykání si na okolní jevy	<ul style="list-style-type: none">•učení poznatkům -osvojování znalostí	<ul style="list-style-type: none">•učení sociální komunikaci, interakci a percepce, osvojují se sociální dovednosti, formují motivy a charakter	<ul style="list-style-type: none">•učení intelektových činností - rozvíjí se myšlenkové procesy, intelektové dovednosti a schopnosti k řešení složitých problémů

Fáze učení

Motivační	<ul style="list-style-type: none">• musíte mít vůbec důvod se učit (vzdělání a potažmo dobré zaměstnání, žádostivost po nějakém typu informací apod.).• pohnutky vnitřní a vnější.
Poznávací	<ul style="list-style-type: none">• nejdříve prozkoumejte učivo.
Výkonová	<ul style="list-style-type: none">• v této fázi celý problém pochopíte, vyřešíte a zapamatujete si ho.
Kontrolní	<ul style="list-style-type: none">• měli byste všechny osvojené informace nějakým způsobem otestovat.

Příloha 1/2 - Učení

Dělení stylů učení

Výsledky učení

vědomosti

- informace související s vnímáním, představami a myšlením. Jednoduše jde o velké soustavy představ a pojmů, které můžeme získávat jak ve škole, tak i každodenními činnostmi (čtením knih, sledováním televize, hraním her, ...)

dovednosti

- informace či schopnosti důležité pro vykonávání určité činnosti

intelektové

- schopnosti mozku (řešení složitých logických úloh, učít se cizímu jazyku apod.)

senzorické

- dovednosti potřebné k nějakému fyzickému výkonu (od chůze přes psaní na klávesnici po trojitě salto s pěti vruty)

sociální

- podvědomé psychické předpoklady, které nutkají jedince, aby nějak konal (bezdělné pohyby, naučené chování v určité společnosti)

návyky

- podvědomé psychické předpoklady, které nutkají jedince, aby nějak konal (bezdělné pohyby, naučené chování v určité společnosti).

Příloha 2 - Seznam užívaných LMS v ČR (Kopecký, 2006. s. 90)

Příklady LMS	Autor	Implementace
Barborka	FEI VŠB-TU Ostrava http://barborka.vsb.cz/lms	FEI VŠB-TU Ostrava (2004), CDV UP v Olomouci (2004)
eAmos	www.eamos.cz	Jihočeská univerzita, Ostravská univerzita, Prešovská univerzita, Západočeská univerzita
eDoceo	Trask solutions s.r.o. http://www.edoceo.cz	VŠE Praha (2001), Univerzita Pardubice (2001), Univerzita J. E. Turkyňě, Ústí nad Labem (2002), Offline e-learning, Kurzy BOZP, řidičů
Eden	RENTEL a.s. http://eden.rentel.cz	MFF Univerzita Karlova, Západočeská univerzita, Plzeň FaME Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, VŠB TU EKF Ostrava, UJEP Ústí nad Labem VFU v Brně
Elis	http://elis.mendelu.cz PEF MZLU Brno	PEF MZLU Brno
iTutor	Kontis s.r.o. http://firmy.itutor.cz	VŠB-TU Ostravská univerzita Slezská univerzita
MultiPes	Gerstnerova labor. FEL ČVUT	Gerstnerova laboratoř FEL ČVUT
Unifor	Net-University s.r.o. http://www.net-university.cz	EF ZČU Plzeň Univerzita Palackého v Olomouci (2005) VS VSMV Praha AISIS MSMT CZUP v Olomouci, Univerzita v Hradci Králové, Západočeská univerzitou kurzy pro řidiče, BOZP, jazykové, školení tutorů

Příloha 3 - Počet kreditů za jednotlivé akce celoživotního vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků v souladu s vyhláškou 423/2004 Sb. ve smyslu novely 321/2008 Sb. a novely 4/2010 Sb. (Šmajdlerová, 2010,

http://www.osetrovatelestvi.info/viewpage.php?page_id=6, cit. 17. 2. 2011)

Název aktivity	do 31.1.2010 vyhláška 423/2004 Sb. ve smyslu novely 321/2008 Sb.	od 1.2.2010 vyhláška 423/2004 Sb. ve smyslu novely 321/2008 Sb. a 4/2010 Sb.
Inovační kurz	Pasivní účast 3 kredity/den (nejvíce 12/akce) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina (nejvíce 20 kreditů/reg. období)	Pasivní účast 4 kredity/den (nejvíce 12/akce) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina nebo přednesení odb. sdělení (nejvíce 20 kreditů/reg. období)
E-learningový kurz	Inovační kurz 2 kredity/kurz (nejvíce 14/reg. období) Odborný kurz (školicí akce) 3 kredity/kurz Autor kurzu 25 kreditů Spoluautor kurzu 20 kreditů	V rozsahu 15 stran dle technické normy 2 kredity/kurz V rozsahu 30 stran dle technické normy 3 kredity/kurz Autor kurzu 25 kreditů Spoluautor kurzu 20 kreditů
Seminář	Pasivní účast 1 kredit/den (nejvíce 10/reg. období) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina (nejvíce 20 kreditů/reg.období)	Pasivní účast 1 kredit/den (BEZ LIMITACE) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina nebo přednesení odb. sdělení (nejvíce 20 kreditů/reg.období)
Odborná stáž	Pasivní účast 3 kredity/den (nejvíce 15/akce) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina (nejvíce 20 kreditů/reg.období)	Pasivní účast 3 kredity/den (nejvíce 15/akce) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina nebo přednesení odb. sdělení (nejvíce 20 kreditů/reg.období)
Školicí akce	Pasivní účast 3 kredity/den (nejvíce 12/akce) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina (nejvíce 20 kreditů/reg. období)	Pasivní účast 4 kredity/den (nejvíce 12/akce) Aktivní účast 2 kredity/vyučovací hodina nebo přednesení odb. sdělení (nejvíce 20 kreditů/reg. období)

Příl. 4/1 Vzdělávací instituce pro nelékařské zdravotnické pracovníky

<p>e-univerzita</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mezinárodně certifikovaná instituce - je členem Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR - Partnerem E-Univerzity je Česká asociace sester a Slovenská komora sester a porodních asistentek - kurzy v oboru ošetrovatelství, fyzioterapie, ergoterapie, radiodiagnostiky, radioterapie, gynekologie a porodnictví a intenzivní medicíny - kurzy jsou ohodnoceny kreditními body v souladu s vyhláškou MZ ČR 321/2008 Sb. v platném znění (tj. ve znění vyhl. 4/2010 Sb.) a MZ SR 366/2005 Zz - za ukončený kurz získá studující 3 kredity
<p>EUNIO</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elektronická Univerzita pro Ošetrovatelské profese - Internetový portál kontinuálního vzdělávání ošetrovatelských profesí akreditovaný POUZP ČMS a ČAS - provozuje společnost Pears Health Cyber od května 2008 - určen všem nelékařským zdravotnickým profesím - spolupráce LF Olomouc, Nemocnice Pardubice, Brno, ČAS Praha, SFA ČAS Praha, FN Plzeň, FZS Pardubice
<p>internetová učebna Sestra. IN</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poskytuje kurzy celoživotního vzdělávání pro všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnické záchranáře a další profese v souladu se zákonem č. 96/2004 Sb. a souvisejícími prováděcími předpisy. - Každý kurz je ukončen testem, po jehož úspěšném absolvování registrovaný uživatel obdrží od 1. února 2010 2 (resp. 3) kredity celoživotního vzdělávání. - Studijní materiály na těchto stránkách jsou veřejně přístupné. Návštěvník těchto stránek je může používat pro studijní nekomerční účely.

Příloha 4/2 - Vzdělávací instituce pro nelékařské zdravotnické pracovníky

<p>DVD – další vzdělávání dospělých</p> <p>http://www.seminare-skoleni.cz/index.php?page=elearning</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určen pro nelékařské zdravotnické profese
<p>Vitae „nebuďme lhostejní pomáhejme druhým“</p> <p>http://vitae.ic.cz/e-learning.html</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaměření e-learningových kurzů zejména na přednemocniční neodkladnou péči - kurzy pro zdravotnické záchranáře a všeobecné sestry

Příloha 5/1 - Dotazník

Dotazník

Jmenuji si Jana Hotařiková, jsem studentkou 3. ročníku oboru všeobecná sestra Fakulty zdravotnických věd UP v Olomouci a obracím se na Vás s žádostí o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci. Bakalářská práce zjišťuje informovanost nebo zkušenost zdravotnických pracovníků s e-learningovým vzděláváním. Dotazníkové šetření je anonymní a bude použito pouze pro účely mé bakalářské práce.

U otázek 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 19 zakroužkujte 1 odpověď. Dále vyberte v otázce 7. správné tvrzení. U otázek 8, 9, 20 vyjmenujte 5 položek. U otázek 15, 16 je možnost zvolit více odpovědí.

1. Jsem

- a) Student/ka bakalářského stupně (formální studium)
- b) Student/ka magisterského stupně (formální studium)
- c) Student/ka doktorského stupně (formální studium)
- d) Pracující - Neformální studium

2. Studuji

- a) prezenční formou tradiční (přímá výuka) - formální studium
- b) prezenční formou v kombinaci s e - learningem - formální studium
- c) prezenční formou (přednášky, konference) – neformální studium
- d) kombinovanou formou (kombinace e- learningu a prezenční formy) - formální studium
- e) distanční formou (e- learning) – neformální studium

3. Jsem

- a) porodní asistentka
- b) fyzioterapeut
- c) radiolog
- d) zdravotní sestra
- e) zdravotnický asistent

4. Můj věk je v intervalu

- a) do 25 let
- b) do 35 let
- c) do 50 let
- d) do 65 let
- e) nad 65 let

Příloha 5/2 - Dotazník

5. Mám praxi ve zdravotnické profesi

- a) 0 – 5 let
- b) 6 – 10 let
- c) 11 – 15 let
- d) 16 – 20 let
- e) 21 – 25 let
- f) 26 – 30 let
- g) 36 – 40 let

6. Jakému typu celoživotního vzdělání dáte v budoucnu přednost?

- a) e-learningové kurzy
- b) přednášky (krátké jednodenní)
- c) přednáškové konference (vícedenní)
- d) vlastní publikace odborné literatury
- e) aktivní účast na přednáškách

7. Co je to e-learningové vzdělávání?

- a) Je multimediální forma řízeného studia, v němž jsou vyučující a konzultanti v průběhu vzdělávání trvale nebo převážně odděleni od vzdělávaných.
- b) Je aktuálním technologickým prvkem pro vzdělávání i pro využití v rámci prezenčního vzdělávání. Představuje multimediální a didaktickou podporu vzdělávacího procesu, využívající informační a komunikační technologie pro dosažení vyšší kvality a efektivity vzdělávání.

Příloha 5/3 - Dotazník

8. Uveďte výhody e-learningového vzdělávání ve zdravotnictví.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

9. Uveďte nevýhody e-learningového vzdělávání.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

10. Absolvovala jste e-learningový kurz pro nelékařské zdravotnické pracovníky?

- a) Ano (uveďte jaký)
- b) Ne
- c) Nevím

11. Kde jsem získala zkušenost s e-learningovým vzděláváním?

- a) Při studiu na SŠ
- b) Při studiu na VŠ
- c) Při celoživotním vzdělávání nabízeném na pracovišti
- d) Při celoživotním vzdělávání nabízeném v NCO NZO
- e) Při celoživotním vzdělávání nabízeném v rámci ČAS, ČKPA, UPA... aj.

12. Ke vzdělávání jsem se rozhodla:

- a) z vlastní iniciativy
- b) z příkazu zaměstnavatele (vedoucího), školitele, atd.
- c) podle plánu celoživotního vzdělávání
- d) na základě zájmu, který ve mně nabídka vzdělávacího kurzu vyvolala

Příloha 5/4 - Dotazník

13. Co jste po ukončení kurzu získali?

- a) Certifikát
- b) Osvědčení
- c) Pouze kredity
- d) Jiné

14. Absolvovaný kurz považuji za:

- a) přínosný
- b) zajímavý
- c) inspirující
- d) informativní
- e) zbytečný
- f) zcela nedostačující
- g) nevhodný pro uplatnění v práci
- h) těžkopádný
- i) jiná možnost (prosíme vypsát)

15. V kurzu mi nejvíce scházelo:

- a) teoretická východiska e-learningu
- b) praktické procvičování osvojeného učiva
- c) dostatek příkladů z praxe vztahující se k učivu
- d) osobnější komunikace
- e) úvodní kapitola a výcvik o základním systému učení se v elektronickém prostředí
- f) jiné

16. Absolvovala byste podobný kurz ještě v budoucnu?

- 1) Ano
- 2) Ne

17. Zdá se Vám forma e-learningového vzdělávání ekonomicky výhodná?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

Příloha 5/5 - Dotazník

18. Myslíte si, že je e-learningová forma vzdělávání snadno dostupná?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

19. Uveďte internetové portály nabízející e-learningové kurzy pro sestry.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Příloha 6 - Žádost o provedení výzkumu ve FN

Olomouc

Fakultní nemocnice Olomouc

Ivana Petroviče
Pavlova 185
779 00 Olomouc- Nová Ulice

10. února 2011

ŽÁDOST: O možnost provedení dotazníkového šetření

Vážený pane bakaláři Šamaji,
chtěla bych Vás požádat o umožnění vykonání dotazníkového šetření ve FNOL na chirurgickém oddělení. Bakalářská praxe bude zaměřena na informovanost zdravotnických pracovníků o e-learningových programech využívaných v postgraduálním vzdělávání. Dotazníkové šetření je anonymní a bude použito pouze pro účely mé bakalářské práce.

Děkuji za kladné vyřízení žádosti

Jana Hotaříková
studentka 3. ročníku
oboru Všeobecná sestra
Fakulta zdravotnických věd
Univerzita Palackého Olomouc

SOUHLASÍM:

ANO

NE

PODPIS:

M. Šamaj

Bc. Martin Šamaj, manažer nelékařských oborů

V OLMOUCI DNE:

10. 2. 2011

Příloha 7 - Žádost o provedení výzkumu v KNTB Zlín

Vedoucí útvaru ošetrovatelské péče
Mgr. Monika Dlesková
Krajská nemocnice T. Bati Zlín, a.s.
Havlíčkovo nábřeží 600
Zlín 762 75

8.února 2011

ŽÁDOST: O možnost provedení dotazníkového šetření

Vážená paní magistro Dlesková,
chtěla bych Vás požádat o umožnění vykonání dotazníkového šetření v KNTB ve Zlíně. Bakalářská praxe bude zaměřena na informovanost zdravotnických pracovníků o e-learningových programech využívaných v postgraduálním vzdělávání. Dotazníkové šetření je anonymní a bude použito pouze pro účely mé bakalářské práce.

Děkuji za kladné vyřízení žádosti

Jana Hotaříková
studentka 3. ročníku
oboru Všeobecná sestra
Fakulta zdravotnických věd
Univerzita Palackého Olomouc

SOUHLASÍM:

ANO

NE

PODPIS:

Mgr. Monika Dlesková, hlavní sestra

Ve Zlíně dne:

